

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/117/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318010878
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2318010878.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci proti obžalovanému A. A., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, o odvolaniach okresného prokurátora a poškodenej B. C. proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 13.06.2023, sp. zn. 27T/1/2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 09.04.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie okresného prokurátora, z a m i e t a.
Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku sa odvolanie poškodenej B. C., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta bol obžalovaný A. A. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Galanta č. 3Pv 682/16/2202 - 40 zo dňa 18.05.2018 pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že dňa 05.12.2016 v čase okolo 05:42 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Renault Megane s evidenčným číslom D. XXX E. na ceste III/1345 v úseku medzi obcami F. a Dolná Streda, pričom počas prejazdu cez most nad rýchlou komunikáciou R1 na zľadovatej vozovke neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a nejazdil len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad v dôsledku čoho prednou pravou časťou svojho vozidla narazil do zadnej pravej časti motorového vozidla zn. Chevrolet Spark s evidenčným číslom G. XXX B., ktoré sa v tom čase nachádzalo na moste šikmo skrúžené v pravom jazdnom pruhu po dopravnej nehode, na ktorej jeho vodička D. C. mala účasť krátko pred tým, pričom následkom nárazu bolo vozidlo zn. Chevrolet Spark otočené a odrazené zadnou ľavou časťou do zvodidiel vpravo, kde zostalo stáť, pričom následkom nárazu vozidla zn. Renault Megane do vozidla zn. Chevrolet Spark D. C. utrpela mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste podľahla a poškodený F. H., ktorý sa v tom čase nachádzal na mieste dopravnej nehody z dôvodu poskytnutia pomoci utrpel zranenia vo forme zlomenín 6 rebier čiastočne s posunom lomných plôch, pohmoždenie pľúcneho tkaniva obojstranne, pneumothorax obojstranne, hemothorax obojstranne, pohmoždenie v oblasti ľavej bedrovej kosti s dobou liečenia do 6 týždňov, čím porušil povinnosti vyplývajúce mu z ustanovenia § 16 ods. 1 a § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku okresný súd poškodených

- B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX,

- Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Panónska cesta 2, 851 04 Bratislava, IČO: 35 937 874,

- Sociálna poisťovňa, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava 1, IČO: 35 937 874,

s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Okresný súd oslobodzujúci rozsudok odôvodnil v rozsahu č.l. 581 - 586 spisu v podstate tým, že na základe vykonaného dokazovania nebolo zistené, že by obžalovaný pred skutkom disponoval informáciami o tom, že na ceste sa nachádza neoznačená prekážka. Nemožno spravodlivo požadovať od obžalovaného, aby predpokladal, že účastník, ktorý vytvoril neoznačenú prekážku, poruší hneď niekoľko svojich povinností. Neoznačenú prekážku nemožno poriadne vidieť a identifikovať, a teda nemožno na ňu ani včas a riadne zareagovať. Na základe uvedenej právnej úvahy je zrejmé, že relevantná je tá alternatíva prednesená znalcom Ing. Rastislavom Jurinom, že príčinou dopravnej nehody bola neoznačená prekážka (stojace vozidlo Chevrolet), ktoré vytváralo prekážku cestnej premávky a pre ostatných účastníkov cestnej premávky vytvorilo na vozovke nebezpečenstvo.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie okresný prokurátor i poškodená B. C..

V písomnom zdôvodnení odvolania okresný prokurátor poukázal na § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V tejto súvislosti bolo v predmetnej veci najmä znaleckým dokazovaním preukázané, že skutočná rýchlosť vozidla obžalovaného bola 79 km/h, pričom rýchlosť primeraná rozhl'adu (zodpovedajúca rozhl'adu), z ktorej bol vodič schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú mal dohľad na prekážku na vozovke, teda rýchlosť zodpovedajúca v okolnostiach prípadu podľa § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke, bola 73 km/h pri pohybe na zamrzutej vozovke. Technika jazdy obžalovaného tak bola vo vzťahu k jeho rýchlosti nesprávna. Skutočná technika jazdy obžalovaného mu potom znemožnila zabrániť vzniku dopravnej nehody. Ak by obžalovaný jazdil rýchlosťou 71 km/h, zastavil by pred miestom zrážky, a teda k dopravnej nehode by neprišlo. Skutočnosť, že na danom úseku cesty bol rýchlostný limit 90 km/h, pričom obžalovaný tento limit neprekročil, pretože jazdil rýchlosťou 79 km/h, nemá na posúdenie zavinenia obžalovaného a vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti v predmetnej veci rozhodujúci vplyv. Podľa jeho názoru bolo rozhodujúce to, či si obžalovaný ako vodič počínal dostatočne obozretne a prispôbil rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky tak, že bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú mal rozhl'ad, v zmysle povinností podľa § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke.

Mal za to, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný túto zákonom uloženú povinnosť porušil, a práve toto porušenie povinnosti zo strany obžalovaného ako vodiča bolo jednou z príčin dopravnej nehody, ktorá zároveň podľa jeho názoru bola príčinou dostatočne významnou z hľadiska spôsobeného následku, aby bolo možné a dôvodné vyvodiť voči obžalovanému trestnoprávnu zodpovednosť. Príčinná súvislosť medzi konaním a následkom je daná totiž aj vtedy, ak popri príčine, ktorá spôsobila následok, pôsobila aj ďalšia príčina. Konanie páchatel'a, aj keď je len jedným článkom reťaze príčin, ktoré spôsobili následok, je príčinou následku aj vtedy, pokiaľ by následok nenastal bez ďalšieho konania, resp. opomenutia tretej osoby. V okolnostiach veci teda konanie obžalovaného - neprispôsobenie rýchlosti vozidla poveternostným podmienkam a stavu a povahe vozovky v mieste, kde bolo možné očakávať námrazu, resp. poľadovicu a šmyk, na takú rýchlosť, aby bol schopný vozidlo zastaviť na vzdialenosť, na ktorú mal rozhl'ad, bolo významnou príčinou dopravnej nehody aj vtedy, ak je zrejmé, že následok (na živote a zdraví) by pravdepodobne nenastal, ak by poškodená D. C. po nehode jej vozidla Chevrolet a vystúpení z neho, okamžite označila vzniknutú prekážku v cestnej premávke výstražným trojuholníkom 50 m za vozidlom alebo ak by aspoň odstúpila mimo vozovku od vozidla Chevrolet do bezpečnej vzdialenosti.

V ďalšom mal za to, že obžalovaný 5. decembra 2016 v skorých ranných hodinách okolo 05:42 hod., pri teplote v uvedenom dni od -6,5 stupňov Celzia do +2,5 stupňa Celzia, kde teplomer vo vozidle mu ukazoval -4 stupne Celzia, pričom sa na cestách šmykalo aj na iných miestach ako vyplynulo z výpovedí svedkov F. H. a I. J., mohol ako vodič dôvodne predpokladať, resp. pri zachovaní primeranej opatrnosti predvídať, že na moste nad rýchlostnou cestou R1 medzi F. a Dolnou Stredou, ktorým hodlal prejsť, sa v uvedenej ročnej dobe, za aktuálnych poveternostných a klimatických podmienok, môže nachádzať námraza, či poľadovica, na čo ho osobitne upozorňovala aj dopravná značka, teda, že mu môže hroziť nebezpečenstvo šmyku, resp. že na zastavenie vozidla je za daných podmienok potrebná dlhšia dráha, ako za stavu suchej vozovky za teplôt významnejšie prevyšujúcich bod mrazu, a teda nič mu nebránilo v tom, aby rýchlosť svojho vozidla prispôbil aktuálnej situácii a túto znížil pod 70 km/h, aby v prípade, že bude potrebné s vozidlom zastaviť, toto bol schopný zastaviť na vzdialenosť, na ktorú mal rozhl'ad. V takom prípade by k dopravnej nehode a teda ani k fatálnym následkom neprišlo.

Poukázal na to, že skutočnosť, že na mostoch sa v zimnom období môže nachádzať poľadovica či námraza, aj keď sa na inom úseku cesty predtým táto viditeľne nenachádza, je všeobecne známou pre každého vodiča motorového vozidla. V predmetnej veci bol obžalovaný na túto skutočnosť osobitne

upozornený aj dopravnou značkou, teda vzhľadom na okolnosti ju ako vodič mal a mohol predpokladať. Obžalovaný aj podľa vlastného vyjadrenia videl, že mu teplomer vo vozidle ukazuje vonkajšiu teplotu -4 stupne Celzia, teda mal a mohol predpokladať zníženú adhéziu vozovky v podstate na ktoromkoľvek mieste cesty. Ak potom obžalovaný jazdil pri prejazde cez most rýchlosťou 79 km/h, teda v zásade rovnakou rýchlosťou ako predtým na iných miestach (podľa jeho vlastnej výpovede asi 82 km/h), ktoré neboli označené dopravnou značkou upozorňujúcou na nebezpečenstvo poľadovice, je evidentné, že svoju rýchlosť neprispôbil nebezpečenstvu, ktoré mal a mohol predvídať a práve táto okolnosť bola významnou príčinou vzniku dopravnej nehody.

Argumentoval aj tým, že rýchlosť prejazdu predmetným mostom ponad rýchlostnú cestu 79 km/h by snáď mohla byť akceptovaná za denného svetla a v lete, nie však v decembri, pri mínusových teplotách, za nočnej tmy, na komunikácii so sklonom v pozdĺžnom smere, v pravotočivej zákrute, so zníženým súčiniteľom adhézie vozovky v nehodovom úseku (str. 33 znaleckého posudku Ing. Jurinu, PhD.).

Uviedol, že skutočnosť, že aj samotná poškodená porušila povinnosti podľa zákona o cestnej premávke a teda, že aj ona sama mohla predísť dopravnej nehode, podľa jeho názoru nemá žiadny vplyv na posúdenie zavinenia obžalovaného, pretože bez porušenia povinnosti obžalovaného ako vodiča by následok nenastal, teda nedošlo k pretrhnutiu príčinnej súvislosti medzi konaním obžalovaného a spôsobeným následkom, keď aj v zmysle ustálenej judikatúry na vznik príčinnej súvislosti postačuje, ak konanie obžalovaného bolo jedným z článkov reťaze príčin, ktoré spôsobili následok. Obžalovaný sa teda nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že aj poškodená porušila povinnosti vodičky.

Nestotožňoval sa so záverom súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že k porušeniu povinnosti obžalovaného ako vodiča prišlo iba v dôsledku prekvapivej a náhlejšej zmeny vlastností povrchu vozovky. To, že sa na moste bude šmykať, a teda bude potrebné počítať s oveľa väčšou brzdnou dráhou, bolo totiž za daných okolností jednoznačne pre každého priemerného vodiča predvídateľné a podľa jeho názoru jednoznačne odôvodňovalo zníženie rýchlosti tak, aby bolo možné zastaviť na rozhládovú vzdialenosť aj v prípade námrazy. Ak sa obžalovaný spoliehal, že pri vozidlom signalizovanej teplote -4 stupne Celzia na moste žiadna námraza nebude, následne však s vozidlom v dôsledku zníženej adhézie vozovky nedokázal zastaviť na vzdialenosť, na ktorú mal dohľad, čo viedlo k dopravnej nehode, jeho konanie bolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody a jej následkami, teda s usmrtením D. C. a ublížením na zdraví F. H.. Obžalovanému možno pričítať tzv. zavinenie z nebanlivosti, keď vedel, že môže spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, resp. pokiaľ z výsluchu obžalovaného nevyplývalo, že vedel, že na moste môže byť poľadovica v dôsledku čoho pri jeho aktuálnej rýchlosti nebude schopný v prípade potreby zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú mal rozhľad, vzhľadom na okolnosti a na jeho osobné pomery to jednoznačne vedieť mal a mohol. Prekážka, ktorá sa nachádzala v koridore jazdy obžalovaného osobné motorové vozidlo Chevrolet patriace poškodenej C., ktoré nebolo v čase reakcie obžalovaného riadne označené ako prekážka na ceste v zmysle § 24 ods. 3 zákona o cestnej premávke, nevytvorilo obžalovanému prekážku náhlu. Prekážka z technického hľadiska náhla je totiž taká prekážka, ktorá je vytvorená na vzdialenosť kratšiu, než na ktorej môže vodič z povolenej, resp. primeranej rýchlosti zastaviť. Prekážka náhla je teda prekážka, ktorá je vodičovi vytvorená takým spôsobom, že vodič pri správnej technike jazdy nemôže zastaviť do miesta zrážky, resp. nemôže odvrátiť dopravnú nehodu.

Dokazovaním však bolo preukázané, že podstatnou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy obžalovaného vo vzťahu k rýchlosti na vozovke so zníženou adhéziou, keď ak by sa pohyboval rýchlosťou primeranou rozhládu, ako to má na mysli § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke, dokázal by zabrániť zrážke s neoznačeným vozidlom Chevrolet, ktoré v čase reakcie bolo od neho vo vzdialenosti 85,50 m. S ohľadom na uvedené príčinou dopravnej nehody bolo konanie obžalovaného, ktorý neuposlúchol zvislé dopravné značenie A9, neprispôbil svoju rýchlosť poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a nepohyboval sa v čase reakcie na prekážku rýchlosťou primeranou rozhládu, čo viedlo k tomu, že svoje vozidlo nedokázal včas a bezpečne zastaviť, čím došlo k vzniku dopravnej nehody s následkom smrti poškodenej C. a ublíženia na zdraví poškodeného H..

Pokiaľ ide o otázku, či obžalovaný ako vodič mal predvídať, že v koridore jeho pohybu sa môže nachádzať neoznačená prekážka, takúto povinnosť podľa jeho názoru mal, pretože je všeobecne známe, že na cestách sa môžu nachádzať aj neoznačené prekážky, a teda nemožno na nich jazdiť

najvyššou dovolenou rýchlosťou bez ohľadu na ostatné podmienky a okolnosti, ale práve z tohto dôvodu (bezpečnosti v cestnej premávke) je vodičovi uložená povinnosť podľa § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke, teda, že je povinný jazdiť len takou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad (práve pre prípad prekážky). V opačnom prípade, ak by vodič nemusel predvídať neoznačené prekážky na ceste a teda mal by vychádzať z predpokladu, že na ceste nemôže byť nikdy žiadna neoznačená prekážka, mohol by jazdiť rýchlosťou aj mimo rozhľadu a ustanovenie § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke by v zákone nemalo žiadne opodstatnenie. Teda napríklad na diaľnici za silnej búrky a zníženej viditeľnosti by jazdil rýchlosťou 130 km/h a vychádzal by z predpokladu, že na ceste nemôže vzniknúť žiadna neoznačená prekážka, teda ani pomalšie idúce vozidlo pred ním, čo je zjavne absurdné. Mimo možnosti predvídania vodiča je iba vznik náhlej prekážky, o tento prípad však v prejednávanej veci nešlo.

Považoval za potrebné dodať, že v predmetnej veci ide v poradí už o štvrté rozhodnutie prvostupňového súdu, keď predchádzajúcimi rozhodnutiami - trestným rozkazom z 20.06.2018, rozsudkom zo 04.02.2019 a rozsudkom zo 07.06.2022, bol obžalovaný trikrát po sebe uznaný za vinného zo žalovaného činu, pričom od rozsudku zo 07.06.2022 do napadnutého rozsudku z 13.06.2023 sa skutkový stav veci v podstatných okolnostiach nijak nezmenil a odvolací súd v predmetnej veci rozhodoval už dvakrát, keď ani v jednom prípade nekonštatoval, že obžaloba bola nedôvodná, resp. že by zo zisteného konaním skutkového stavu by nevyplývala príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a spôsobeným následkom, čo by mohlo založiť dôvod na oslobodenie obžalovaného spod obžaloby. Uvedeným postupom bol porušený princíp právnej istoty, keď za rovnakej dôkaznej situácie boli vynesené meritorne protichodné rozsudky bez toho, aby odvolací súd pri vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie skonštatoval nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým súdom. Z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/63/2022 zo dňa 24.01.2023 vyplývalo, že prvostupňový súd sa v odôvodnení zrušeného rozsudku nezaoberal tým, či došlo k závažnému porušeniu povinnosti podľa zákona o cestnej premávke, resp. či porušenie § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke bolo alebo nebolo porušením dôležitej povinnosti. Uvedený vytknutý nedostatok sa podľa jeho názoru vzťahoval k právnej kvalifikácii skutku v zmysle § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, teda bolo potrebné riadne zdôvodniť, či bol čin spáchaný závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona. Ani odvolací súd však nespochybnil, že by nebolo dostatočne preukázané porušenie povinnosti obžalovaného ako vodiča v zmysle § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke, v dôsledku ktorého došlo k dopravnej nehode.

Z prezentovaných dôvodov navrhol, aby Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa ustanovenia § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 13.06.2023, sp. zn. 27T/1/2018 a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V písomnom zdôvodnení odvolania poškodená B. C. prostredníctvom splnomocneného zástupcu namietala v podstate spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a tú skutočnosť, že okresný súd mal skutok vyhodnotiť ako trestný čin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, na základe čoho mal obžalovaného uznať za vinného, uložiť mu primeraný trest aj s povinnosťou nahradiť spôsobenú škodu.

Zdôraznila niektoré časti znaleckého dokazovania, konkrétne vyjadrenia znalca Ing. Jurinu v znaleckom posudku č. 6/2017 na str. 34 a 31 v časti 2.10.1. Mala za to, že z dokazovania potom vyplýva, že obžalovaný primárne nerešpektoval zvislé výstražné dopravné značenie A9- sneh alebo poľadovica a pred nadjazdom neznižil rýchlosť svojej jazdy z dôvodu výskytu poľadovice. Sekundárnym porušením pravidiel cestnej premávky zo strany obžalovaného bola skutočnosť, že jazdil rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť primeraná rozhľadovej vzdialenosti 73 km/h, jazdil 79 km/h. Podľa jej názoru nie je na mieste presúvať zodpovednosť za vznik predmetnej dopravnej nehody výlučne na nebohú poškodenú. Ako vyplýva zo znaleckého dokazovania a najmä z tvrdenia obžalovaného (žiadna námraza na nadjazde nebola, povrch bol suchý) tak rýchlosť jazdy zodpovedajúca rozhľadu, resp. dohľadu na stojace vozidlo poškodenej zo smeru jazdy obžalovaného bola až 100 km/h, teda rýchlosť, z ktorej vodič dokáže zastaviť pred prekážkou na suchom povrchu. Teda k suchému povrchu vozovky poškodená nemohla stojacim vozidlom vytvárať ani len nebezpečenstvo, vôbec nie náhlu prekážku.

Argumentovala aj tým, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie postavil na tom, že obžalovanému nebolo preukázané porušenie dôležitej povinnosti uloženej mu zákonom (§ 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona) a teda skutok nie je trestným činom. Takýto názor súdu by bol na mieste v prípade, ak by obžalovaný v smere svojej jazdy pred nadjazdom nebol upozornený výstražnou dopravnou značkou na možnosť námrazy. Obžalovaný však sám uvádzal, že vedel, že mrzne, teda teplota vzduchu má mínus 4 stupne a pred nadjazdom bola umiestnená výstražná dopravná značka upozorňujúca na námrazu.

Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti obhajcu obžalovaného, prokurátorky Krajskej prokuratúry Trnava a splnomocneného zástupcu poškodenej, a zároveň v súlade s procesnými pravidlami v neprítomnosti obžalovaného, poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. a poškodenej Sociálnej poisťovne.

Zástupkyňa krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí krajského súdu uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za nezákonný a nesprávny, v plnom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením odvolania podaného okresnou prokuratúrou, a preto mu navrhuje vyhovieť.

Splnomocnený zástupca poškodenej B. C. súhlasil s návrhom prokuratúry a pridržiaval sa tohto návrhu. Poukázal najmä na závery znaleckého dokazovania a najmä na tú skutočnosť, že vozidlo poškodenej z technického hľadiska nevytváralo prekážku.

Obhajca obžalovaného sa stotožnil s napadnutým rozsudkom okresného súdu v plnom rozsahu a navrhol postup v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Krajský súd, na základe riadne a včas podaného odvolania okresným prokurátorom, podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorému podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné. Pri oboznámení sa s podaným odvolaním poškodenej odvolací súd zistil, že toto podala osoba, ktorá na to oprávnená nie je.

Úvodom je potrebné poznamenať, že v prejednávanej veci už okresný súd viackrát rozhodoval. Prvotne trestným rozkazom zo dňa 20.06.2018, č.k. 27T/1/2018 – 353, voči ktorému podal obžalovaný odpor. V poradí prvým rozsudkom okresného súdu zo dňa 04.02.2019, č.k. 27T/1/2018 – 418 uznal obžalovaného vinným zo spáchania súdnej trestnej činnosti a rozhodol o treste a o nároku na náhradu škody. V dôsledku podania odvolania obžalovaným krajský súd uznesením zo dňa 24.10.2019, č. k. 3To/86/2019 - 449 postupom podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Následne okresný súd rozhodol v poradí druhým rozsudkom zo dňa 07.06.2022, č.k. 27T/1/2018 - 534, kde opätovne obžalovaného uznal za vinného zo spáchania súdnej trestnej činnosti, a zároveň rozhodol o treste a o nároku na náhradu škody. Aj voči tomuto rozhodnutiu podal obžalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením zo dňa 24.01.2023, č. k. 3To/63/2022 – 559 postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, kedy zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku veci vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Následne okresný súd rozhodol napadnutým rozsudkom.

Odvolací súd po preskúmaní veci predovšetkým zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu, je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo (po predchádzajúcich reparáciách) k žiadnym takým chybám, ktoré by mohli mať vplyv jednak na objasnenie skutkového stavu veci a jednak na práva obžalovaného na obhajobu.

Skutkové zistenia súdu prvého stupňa tak, ako sú vyjadrené v napadnutom rozsudku sú aj podľa názoru odvolacieho súdu správne, lebo zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní.

Vzhľadom na to odvolací súd v otázke skutkových zistení odkazuje na správne veľmi podrobne rozvedené dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje. Súdu prvého stupňa vykonal dokazovanie vo veci v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., pričom ich hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom

zvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne a v konečnom dôsledku dospel k správnym skutkovým zisteniam.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je rovnako zrejmé, ktoré skutočnosti vzal za dokázané v súvislosti so žalovaným skutkom, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Prvostupňový súd súčasne v odôvodnení napadnutého rozsudku stručne a jasne vyložil, ako sa vyrovnal s dôkazmi vykonanými v súlade s procesným právom a akými úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení Trestného zákona.

Krajský súd sa stotožňuje s presvedčivým a správne odôvodneným rozsudkom súdu prvého stupňa vo vzťahu k výroku o vine a v podrobnostiach naň odkazuje.

Prokurátor založil svoje odvolanie na opakovaných dôvodoch (dôkazoch) obžaloby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. So skutkovými a právnymi sa ale súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku vysporiadal dostatočne a procesne súladným spôsobom a v podstate nenechal, pokiaľ ide o otázku viny, otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Tak, pokiaľ sa týka konkrétneho prípadu, ale aj vo všeobecnosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa. Odvolací súd navyše zdôrazňuje a opakuje, že odvolateľ v prevažujúcej miere primárne vo svojom odvolaní namieta hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, a predkladá odvolaciemu súdu vlastné hodnotenie dôkazov (rozvedených v písomnom odvolaní) a vlastné predstavy záverov, ktoré mali vyplývať z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní (uznesenie Ústavného súdu SR II. ÚS 78/05).

V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že vina obžalovaného nemôže byť postavená na hypotetickej úvahe prokurátora uvedenej v podanom odvolaní, že obžalovaný mal jazdiť rýchlosťou nižšou ako 90 km/h (teda nižšou ako dovolenou rýchlosťou), dokonca nižšou ako 79 km/h a pokiaľ tak neurobil, teda nejazdil takou rýchlosťou, ktorou podľa názoru znalca by nedošlo k stretu s vozidlom poškodenej (ktorá porušila viacero dôležitých zákonných povinností na úseku cestnej premávky v dôsledku čoho zjavne vytvorila na dotknutom mieste náhlu prekážku), že nebol dostatočne opatrný a je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe. Tu sa žiada pripomenúť, že u vodiča motorového vozidla chýba zavinenie v situácii, keď sám dodržiava pravidlá cestnej premávky, ale vzhľadom na okolnosti objektívne nie je v stave napraviť pochybenie iného účastníka cestnej premávky a napriek včasným opatreniam z jeho strany predísť, resp. zabrániť dopravnej nehode (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Tz 11/2011). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný viedol tesne pred nehodou motorové vozidlo rýchlosťou 79 km/h za zníženej viditeľnosti pri zapnutých stretávacích svetlách. Aj napriek tomu, že neprispôbil svoju jazdu poveternostným podmienkam, možno bezpečne uzavrieť, že obžalovaný jazdil dovolenou rýchlosťou s motorovým vozidlom, za zníženej viditeľnosti, bez toho aby porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona. Iná je však situácia pri posudzovaní konania a správania sa alebo nej poškodenej pred vzniknutou dopravnou nehodou.

Zo žiadneho vykonaného dôkazu aj podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva, že existovala akákoľvek objektívna skutočnosť, odôvodňujúca povinnosť obžalovaného predvídať neoznačenú prekážku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol vyprodukovaný žiaden dôkaz, ktorý by nasvedčoval tomu, že by obžalovaný porušil povinnosť Zákona o cestnej premávke, ktorej následkom by bol fatálny následok v podobe predmetnej dopravnej nehody.

V prejednávanej veci bola kľúčovou výpoveď znalca Ing. Rastislava Jurinu, PhD., ktorá sa týkala komplexnej analýzy dopravnej nehody (okrem iného k jazde vozidla vedeného obžalovaným uviedol, že skutočná rýchlosť vozidla bola 79 km/h a teda pri pohybe na zamrznutej vozovke bola technika jeho jazdy vo vzťahu k rýchlosti nesprávna, pri pohybe na suchom asfaltovom povrchu bola správna. Čo sa týka smerového vedenia vozidla pri vyhodnotení brzdných stôp konštatoval, že jeho technika jazdy bola správna, taktiež konštatoval, že vo vzťahu včasnosti reakcie bola technika jeho jazdy správna. Technická príčina vzniku dopravnej nehody je stiahnutá na predvídavosť vodiča vozidla Renault, teda či mal očakávať neoznačenú prekážku na vozovke (stojace vozidlo Chevrolet) ak takúto povinnosť nemal, teda nemal predvídať na vozovke neoznačenú prekážku, potom príčinou dopravnej nehody bola neoznačená prekážka (stojace vozidlo Chevrolet), ktoré vytváralo prekážku cestnej premávky a pre samotných účastníkov cestnej premávky vytvorila na vozovke nebezpečenstvo. Ak vodič vozidla Renault mal predvídať stojace vozidlo Chevrolet na vozovke, potom príčinou nehody boli dva prvky a to prvok číslo 1 je neoznačená prekážka vozidlo Chevrolet, ktoré vytvorilo prekážku v cestnej premávke, a tým pre vodiča vozidla Renault vytvorilo vznik kolíznej situácie a prvok č. 2 skutočná technika jazdy vodiča vozidla Renault, ktorá spočívala v tom, že sa po namrznutej vozovke pohyboval rýchlosťou vyššou, ako

bola rýchlosť dohľadu na konkrétne vozidlo Chevrolet. Skutočná technika jazdy vodiča vozidla Renault mu znemožnila zabrániť vzniku dopravnej nehody.).

Najmä na základe výpovede svedka F. H., svedka H. D. bolo preukázané, že nebohá poškodená D. C. nemala zapnutú žiadúcu svetelnú signalizáciu, neumiestnila výstražný trojuholník (ktorý stále v rovine domnienok ani v aute nemala) a ani nemala oblečený bezpečnostný odev. V kontexte výpovede svedka F. H. a svedkyne I. J. možno bezpečne ustáliť, že u osoby nebohej poškodenej nebol prítomný taký šok, že by tieto zákonné povinnosti nevedela splniť, pričom mala aj dostatočný časový priestor na realizáciu potrebných zákonných povinností (viď výpoveď znalca Ing. Rastislava Kurinu, PhD.)

Vzhľadom na to, že v prejednávanej trestnej veci sú stíhané nedbanlivostné trestné činy, je potom miera opatrnosti daná spojením objektívneho a subjektívneho hľadiska pri predvídaní spôsobenia poruchy, príp. ohrozenia záujmu chráneného Trestným zákonom, teda jedine spojením oboch týchto hľadísk dochádza k naplneniu zásady zodpovednosti za nedbanlivostné zavinenie v trestnom práve. V tejto súvislosti je potrebné aj uviesť, že pokiaľ ide o príčinnú súvislosť pre trestnosť trestného činu v cestnej doprave, je potrebné aby bol práve porušením dôležitej povinnosti účastníkom cestnej premávky spôsobený trestnoprávny následok vo forme ujmy na zdraví, resp. smrti. Vodič nie je zodpovedným za nehodu a jej následok, ktoré boli vyvolané nevypočítateľným a neodvratiteľným konaním poškodenej (pozri R 2858/1927). V tomto kontexte subjektívnej zodpovednosti vodiča, je nutné potom zohľadniť to, či sa vodič svojim konaním dopustil porušenia právnych predpisov upravujúcich premávku v cestnej premávke, ako i to, či mal možnosť a schopnosť predvídať, že k nehode dôjde. Odvolací súd musí konštatovať, že nie je možné pod hrozbou trestnoprávnej zodpovednosti vyžadovať od obžalovaného, aby predvídal nesplnenie si zákonných povinností na úseku cestnej premávky jej druhým účastníkom (v tomto prípade nebohú poškodenou), pričom u poškodenej sa v rovnakom rozsahu predpokladá dodržanie zákonných pravidiel a povinností na úseku cestnej premávky. V prejednanom prípade teda poškodená porušením viacerých zákonných povinností vytvorila pre obžalovaného nepredvídateľnú prekážku, na ktorú obžalovaný nebol schopný riadne a včas reagovať tak, aby nedošlo k dopravnej nehode. Obžalovanému nemožno vyčítať, že počas jazdy mal v cestnej komunikácii (počas prejazdu cez most nad rýchlostnou komunikáciou) očakávať a predvídať prekážku, ktorou bolo neosvetlené šikmo skrížené vozidlo poškodenej na moste. Pokiaľ obžalovaný nemal povinnosť predvídať neosvetlené auto poškodenej, tak znalec vo vzťahu k obžalovanému nezistil nesprávnu techniku jazdy a ani súd vo vzťahu k obžalovanému nezistil závažné porušenie pravidiel cestnej premávky. Okresný súd teda správne na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že právne relevantná je tá znalecká alternatíva, kde príčinou dopravnej nehody bola neoznačená prekážka (teda vozidlo nebohej poškodenej). Mieru opatrnosti aj podľa názoru odvolacieho súdu obžalovaný dodržal.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dokazovania o priebehu skutkového deja, ako aj z ďalších vykonaných dôkazov (výpovedí obžalovaného a svedkov, listinných dôkazov), tak, ako to podrobne popisuje i súd prvého stupňa, sa teda jednoznačne nepotvrdilo, že by obžalovaný porušil povinnosti vodiča v zmysle ustanovení Zákona o cestnej premávke uvedené či už v obžalobe a tiež i v podanom odvolaní.

Odvolací súd si uvedomuje, že smrť poškodenej osoby pri dopravnej nehode (ako i spôsobenie zranení ďalšej zainteresovanej osobe) nesie so sebou veľa otázok a variant možností skutkového priebehu, ktorý je veľmi náročne ustáliť aj po vykonaní rozsiahleho, najmä znaleckého dokazovania. V tejto situácii je však opodstatnené pre uznanie viny požadovať jednoznačne bezpečne preukázané a nezvratiteľné dôkazy, ktoré však v danom prípade takúto dôkaznú silu nemajú, vzbudzujú pochybnosti o celej kontinuite skutku uvedeného v obžalobe a preto okresný súd správne postupoval, keď obžalovaného spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že skutok popísaný v obžalobnom návrhu okresného prokurátora, je konkrétnym trestným činom.

Z pohľadu vyššie uvedeného krajský súd dodáva, že uznanie viny zo žalovanej trestnej činnosti nie je možné založiť na hypotetických úvahách a záveroch, ktoré sú v rovine pravdepodobnosti (a to ani pravdepodobnosti vyššieho stupňa). Pre takýto výrok musí byť daná istota, o ktorej, vychádzajúc z hodnotenia vykonaných dôkazov, nie je dôvod pochybovať. Ak po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov zostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti významnej čo do otázky viny, nemožno rozhodnúť v neprospech obžalovanej osoby. Inak povedané, ak v konkrétnej trestnej veci vykonané dôkazy pripúšťajú alternatívnu možnosť o nevine, je súd povinný v zmysle princípu „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech veci obžalovaného) obžalovanú osobu spod podanej obžaloby oslobodiť. Tento princíp sa odvíja od jednej z najzákladnejších zásad trestného konania, ktorou je zásada prezumpcie neviny. Prezumpcia neviny vždy (aj pri zavedení kontradiktórnych prvkov do

trestného procesu) vyžaduje, aby to bol štát, ktorý nesie v trestnom konaní konkrétne dôkazné bremeno v otázke viny. Pokiaľ možno v trestnom konaní na základe vykonaného dokazovania dospieť k niekoľkým pravdepodobným skutkovým verziam, je súd povinný prikloniť sa k verzii, ktorá je pre obžalovanú osobu priaznivejšia, nakoľko iba tak nedochádza k porušeniu princípu rozhodovania „in dubio pro reo“, a tým aj zásady prezumpcie neviny. Trestné konanie vyžaduje v tomto ohľade ten najvyšší možný stupeň istoty, ktorý možno od ľudského poznania požadovať, aspoň na úrovni všeobecného pravidla „preukázania mimo akúkoľvek rozumnú pochybnosť“.

Odvolačný súd na tomto mieste uvádza, že práve pri jazde v skorých ranných, v zimnom období musí platiť zvýšená opatrnosť vodiča pri vedení motorového vozidla, pretože takéto vozidlo svojimi rozmermi i váhou predstavuje podstatne vyššie riziko a ohrozenie okolia a spravidla v dôsledku jeho zásahu dochádza k vzniku nenapraviteľného následku – ako aj v prejednávanej príhode. Za porušenie dôležitej povinnosti je potrebné spravidla považovať situáciu, ak miera nepozornosti vodiča bola tak výrazná, že nutne viedla ako jediná príčina k dopravnej nehode. V danom prípade je však potrebné uviesť, že okresný súd sa najmä na základe znaleckého dokazovania a svedeckých výpovedí vyrovnal s otázkou porušenia dôležitých povinností v cestnej premávke a otázkou zavinenia dopravnej nehody dôkladne a presvedčivo, keď uzavrel, že technickou príčinou tejto nehody dňa 05.12.2016 bola neoznačená prekážka (stojace vozidlo Chevrelot alebo jej poškodená).

Nie je možné sa stotožniť s odvolacími námietkami prokurátora prostredníctvom ktorých namietal, že hoci samotná poškodená porušila zákonné povinnosti, a teda aj ona sama mohla predísť dopravnej nehode, táto skutočnosť nemá vplyv na posúdenie zavinenia obžalovaného. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na princíp obmedzenej dôvery v dopravu, pretože vodič osobného motorového vozidla sa môže totižto v súlade s princípom obmedzenej dôvery v dopravu spoliehať na to, že ostatní účastníci cestnej premávky sa správajú súladne so zákonom upravujúcim cestnú dopravu, a ktorý zároveň vylučuje absolútne predvídanie, resp. vylučuje absolútne predvídanie nesprávneho vedenia osobného motorového vozidla druhým účastníkom cestnej premávky. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prijať názor okresného prokurátora, že obžalovaný mal počas prejazdu cez most nad rýchlostnou cestou predvídať prekážku – čo je v rozpore s vyššie zmeneným princípom, v podobe neosvetleného na moste šikmo skríženého vozidla v pravom jazdnom pruhu. Navyše princíp obmedzenej dôvery aj určuje, aby vodič rešpektujúci dopravné predpisy reagoval na prípadné porušenia pravidiel cestnej premávky, ktoré vníma (t. j. aj vidí). Aj v zmysle konštantnej judikatúry, ak vodič reaguje nesprávne na nebezpečnú situáciu, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky porušením jej pravidiel a v dôsledku toho nezabrání dopravnej nehode, hoci pri správnej reakcii bolo možné nehode predísť, možno ho robiť zodpovedným za nehodu iba potiaľ, pokiaľ mu na voľbu nesprávneho riešenia vzniknutej situácie možno pričítať zavinenie (uznesenie NS SR sp. zn. 2 Tz 6/2006). Nakoľko v zmysle vykonaného dokazovania nebola konštatovaná nesprávna technika jazdy obžalovaným – príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy poškodenej, a ani nebola preukázaná skutočnosť, že obžalovaný by bol povinný predvídať neosvetlené auto na ceste. Z uvedeného teda vyplýva, že obžalovaný nemal dostatočnú možnosť reagovať na vzniknutú situáciu, preto nemožno obžalovanému pričítať zavinenie za vznik dopravnej nehody a v konečnom dôsledku zavinenie za spáchanie žalovaných trestných činov.

Pokiaľ okresný prokurátor poukázal na priebeh trestného stíhania, teda že obžalovaný bol v danom konaní trikrát neprávoplatne uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti a napadnutým rozsudkom bol vynesenej protichodný právny záver o tom, že skutok nie je trestný činom, tak treba zo strany odvolacieho súdu uviesť, že sa jedná o námietku nedôvodnú. Je síce pravdivé tvrdenie, že skutkový stav sa podstatným spôsobom nezmenil, avšak v zmysle predchádzajúcich pokynov krajského súdu sa okresný súd správne zameril na právne posúdenie veci v kontexte okolností prípadu a posúdenia dôležitých povinností v cestnej premávke a svoju úvahy dostatočným a presvedčivým spôsobom rozviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že v konaní bolo nesporne preukázané, že žalovaný skutok sa stal. Spornou otázkou zostalo to, či obžalovaný ako vodič motorového vozidla Renault mal alebo nemal predvídať, že v koridore jeho pohybu sa bude nachádzať neoznačená prekážka na vozovke stojace vozidlo Chevrolet a tejto skutočnosti aj prispôbiť rýchlosť svojej jazdy vo vzťahu k stavu a povahe povrchu vozovky v mieste dopravnej nehody. Okresný súd dal odpoveď na túto kľúčovú otázku majúcu vplyv na právne posúdenie skutku ako trestného činu, pričom táto viedla k odlišnému, ale správne právnomu názoru oproti tomu, ktorý bol vyslovený v predchádzajúcich zrušených rozhodnutiach. Okresný súd pri určovaní zavinenia vychádzal z faktorov ako porušenie dopravných predpisov, nebanalnosť či neopatrnosť účastníkov dopravnej nehody, vyhodnocoval dôkazy či technické faktory. Miera zavinenia pri tejto dopravnej nehode bola hodnotená na základe analytického zhodnotenia príčin a okolností, ktoré viedli k dopravnej nehode. To, že sa okresný prokurátor nestotožňuje s predostretými závermi, ešte neznamená, že sú nesprávne,

nedostatočné či odporujúce princípu právnej istoty. Súd preto neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, lebo proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

Z týchto dôvodov krajský súd potom považoval odvolanie okresného prokurátora za nedôvodné a preto vo vzťahu k jeho odvolaniu rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohoto uznesenia.

Keďže odvolanie proti rozsudku súdu I. stupňa podala aj poškodená B. C. a toto odvolanie smerovala, čo do výroku o oslobodení obžalovaného, hoci môže podať odvolanie len proti nesprávnemu výroku o náhrade škody (tento je však možné priznať len v odsudzujúcom rozsudku), krajský súd na základe tejto skutočnosti rozhodol o jej odvolaní tak, že ho zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, t.j. preto, že bolo podané neoprávnenou osobou (v tejto súvislosti pozri R 43/1967). Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.